

Šobrožáček

Jaro 2021

Obsah

Úvod	3
Velikonoce v zahraničí	4
Historie Velikonoc v Česku	6
Velikonoční svátky	7
Velikonoční zvyky	8
Velikonoční koledy a básničky	10
Velikonoční výzdoba	11
Velikonoční omalovánka	13
Velikonoční křížovka	14
Recept na velikonočního beránka	15
Odkazy a zdroje	16

Úvod

Milí čtenáři,

Velikonoce jsou časem oslav a veselí. Proto jsme si pro vás připravili velikonoční číslo časopisu s pořádnou dávkou inspirace. V tomto čísle najdete jak informace o Velikonocích a jejich historii, tak také různé velikonoční tradice a zvyky, tipy na výzdobu, Velikonoční omalovánku, křížovku a v neposlední řadě také recept na výborného Velikonočního beránka.

Všichni z redakce časopisu budeme velmi rádi, když nám pošlete vaši Velikonoční výzdobu a upečeného velikonočního beránka. Pro inspiraci můžete využít naše články ☺

Na závěr bychom rádi poděkovali všem našim čtenářům a popřáli vám krásné Velikonoce!

Velikonoce v zahraničí

Velikonoce se slaví stejně jako Vánoce na celém světě. Zvyky a tradice jsou sice různé, ale význam zůstává stejný – pro ateisty jsou Velikonoce vítání jara, pro věřící oslava znovuzrození Ježíše Krista.

USA

V Americe se mnoho rodin schází večer o Velikonoční sobotě a zdobí vajíčka. Ta se pak různě v domě a po zahradě schovávají a v neděli ráno je děti hledají. Tento zvyk se nazývá „Egg hunt“ a vychází z amerických pohádek, ve kterých vajíčka schovává velikonoční zajíček.

V neděli si Američané na svůj jídelní stůl servírují nejčastěji tradiční jídla, jako jsou pečená šunka, sladké brambory, zelenina atd.

Finsko

Ve Finsku se lidé snaží i navzdory špatnému počasí, které tyto oslavy velmi ovlivňuje, vyzdobit si své domovy kyticami, kočičkami atd. V období Velikonoc se ve Finsku slaví masopust. Tamní lidé berou Velikonoce jako svátky klidu a odpočinku.

Děti koledují s pomlázkou převlečené za čaroděje a čarodějnice nejčastěji na Velikonoční pondělí.

Nejobvyklejším pokrmem na Velikonoce je tradiční Finská mísa „mämmi“ což je tmavě hnědá ovesná kaše.

Rusko

V Rusku se těmto svátkům říká „Pasha“ a slaví se později, protože se lidé řídí pravoslavným kalendářem. Velikonoce se slaví celý týdnem, který končí Velikonoční nedělí. Po celý tento týden může kdokoliv přijít do kostela a na oslavu Kristova zmrtvýchvstání vlastnoručně zazvonit na kostelní zvon.

Malovaná vejce k Velikonocům v Rusku opravdu patří. Pro barvení se používají spíše přírodní techniky, např. vaření vajec ve slupkách od cibule.

Francie

Velikonoce ve Francii jsou především ve znamení jejich vynikající gastronomie. Tradičním jídlem je jehněčí v různých úpravách, ale také velké množství sladkých pochoutek z čokolády a marcipánu.

Mezi sebou si rozdávají drobné dárky a děti se těší na hledání speciálních sladkostí v domě nebo na zahradě, které ovšem ve Francii neschovává zajíček, ale rozhazují je zvony cestou z Říma. Velkou oblibu si také získaly různé hry, např. kutálení syrového vejce z mírného svahu nebo také vyhazování syrových vajec do vzduchu a ten, jemuž spadne vajíčko na zem jako poslední, vyhrává.

Anglie

V Anglii se slaví na šedivé úterý tzv. „Pancake day“ neboli palačinkový den. Přesný důvod, proč se v tento den připravují palačinky není znám, ale podle některých historiků to může souviset s potřebou zpracování zbytků tuku, másla a vajec, tedy jídel o nadcházejícím přísném čtyřicetidenním půstu zakázaných.

Mezi anglické tradice patří tzv. kloboučková tradice kdy se kloboučky vyrábí z papíru a zdobí se jarními a velikonočními motivy květín, vajíček, zajíčků a kuřátek. Velmi často se poté pořádají soutěže o nejkrásnější klobouček.

Německo

Velikonoce v Německu jsou spojené s různými trhy, ale také k nim patří velikonoční zajíček a především pestré kraslice. V Německu se potkáte i s mnoha dalšími tradicemi, které se kraj od kraje ale liší. V některých krajích se zajímavou velikonoční tradicí staly velikonoční stromy ozdobené vajíčky.

Velikonoční jídelníček se tomu našemu naopak podobá hodně – nechybí v něm malovaná vejce, skopové nebo jehněčí maso, mazance z hutného těsta, koláče a koblihy.

Historie Velikonoc v Česku

Velikonoce jsou pro křesťany jedním z nejdůležitějších svátků, neboť tento den je ve znamení Ježíšova vzkříšení z mrtvých. Před Velikonocemi postní období, které končí velikonoční nedělí. Půst trvá 40 dní a představuje 40 dní, které strávil Ježíš sám v poušti.

Nejstarší zmínkou o Velikonocích nalezneme v listech apoštola Pavla, který pochází z roku 50. Ve 2. století máme zmínku o tom, že probíhaly spory o datu slavení Velikonoc. Křesťanská církev chtěla změnit datum kvůli oslavám židovského svátku Pesach, který je Velikonocům velmi podobný.

Pro ateisty Velikonoce nejsou tak významné jako Vánoce. Většina těchto lidí slaví především Velikonoce jako vítání příchodu jarního období.

Velikonoce jsou tzv. pohyblivým svátkem, což znamená, že se datum rok od roku mění. Datum Velikonoc se mění v závislosti na datu prvního úplňku po jarní rovnodennosti, tedy na měsíc březen či duben.

Velikonoční svátky

Týden před Velikonoci nazýváme svatým týdnem, začíná Květnou nedělí a končí Modrým pondělím.

Následuje Šedivé úterý, které je ve znamení úklidu.

Dalším dnem je Škaredá středa. Podle tradic by se lidé v tento den neměli mračit, protože by tomu tak bylo každou středu zbylého roku.

Dalším, pro tradice důležitějším dnem je Zelený čtvrtek. V tomto dni si připomínáme Ježíšovu poslední večeři apoštolů. Od tohoto dne by měli utichnout všechny zvony až do soboty.

Velký pátek je dnem ukřižování. Je to den smutku a lidé by měli během celého dne držet půst.

Během bílé soboty se znovu rozezní zvony. Během tohoto dne by se měly péct mazance a beránci, chlapci by měli uplést pomlázky a děvčata nabarvit vajíčka.

Neděli přezdíváme Božím hodem Velikonoční. Tento den by se měli setkávat rodiny a přátelé a ve velkém hodovat.

Celý tento týden je zakončen Velikonočním (červeným) pondělím, kdy chlapci vyrážejí do ulic a pomlážkami šlehají děvčata, která jim pak na oplátku darují malované vajíčko či nějakou sladkost. Děvčata se šlehají proto, aby byla celý rok zdravá.

Velikonoční zvyky

Pomlázka

Nejznámější a nejvýraznější tradicí je pomlázka a zdobená vajíčka. Pomlázka by měla být vlastnoručně upletená z vrbových proutků a ozdobená barevnými stuhami. Podle pranostik vrbové proutky přináší zdraví a mládí každé dívce, která je touto pomlázkou „vyšlehaná“.

Velikonoční vajíčka

Vajíčka jsou odměnou za vyšlehání pro chlapce. Vzhled vajíček velmi často vychází z regionálních tradic.

Koledování

Velikonoční koledy jsou dosud stále dodržovanou a velmi oblíbenou tradicí. Na koledu chodí zásadně muži či chlapci. V některých krajích se koleduje jen do pondělního poledne, v jiných se zase koleduje celý den.

Velikonoční říkanky a básničky

Ke koledování nezapomenutelně patří také básničky. Básničku „hody, hody, doprovody...“ zná asi každý, ale básniček je celá řada. Většinou to je tak, že kdo koleduje s nějakou méně známou říkankou má v košíčku většinou i mnohem více vajíček.

Polévání vodou

V úterý ráno, po Velikonočním pondělí, dívky polévají chlapce studenou vodou, protože podle pověr je polití omlazuje a dodává jim sílu.

Beránek

Velikonoční beránek je tradiční sladké pečivo. Tento symbol má původ v pohanských dobách a má svůj význam i u křesťanů. Je členem Božího stáda, o které se stará pastýř.

Zajíček

Zajíček je velikonoční symbol původem z Německa a má hned několik vysvětlení. Podle jednoho se zajíc často pohyboval okolo lidských obydlí a hledal tam potravu, podle jiného se dříve o Velikonocích pekl chléb ve tvaru zajíce a doprostřed se pokládalo uvařené vajíčko.

Mazanec

Mazanec symbolizuje slunce, v dřívějších dobách nebyl sladký, připravoval se ze strouhaného sýra a většího množství vajec, aby byl hodně žlutý. V sladké podobě si mazanec zachoval původní kulatý tvar.

Velikonoční koledy a básničky

Každý z vás určitě zná nejméně jednu Velikonoční koledu. Pojd'te si společně s námi přečíst několik takových koled.

Jednou z nejznámějších koled je tato:

Hody, hody, doprovody,
dejte vejce malovaný.
Nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám snese jiný.

Velmi podobná ale méně známá je i tato koleda:

Hody, hody doprovody,
já jsem malý zajíček,
utíkal jsem podle vody,
nesl košík vajíček.

Potkala mě koroptvička,
chtěla jedno červené,
že mi dá lán jetelíčka
a já říkal: Ne, ne, ne.

Na remízku mezi poli,
mám já strýčka králíčka,
tomu nosím každým rokem,
malovaná vajíčka.

Další koledy a básničky, které jsou méně známé:

Koledníci jdou,
pomlázku nesou,
zpívají koledy,
„vajíčko dejte mi“.
Ať je pěkně malované,
Od srdíčka darované.

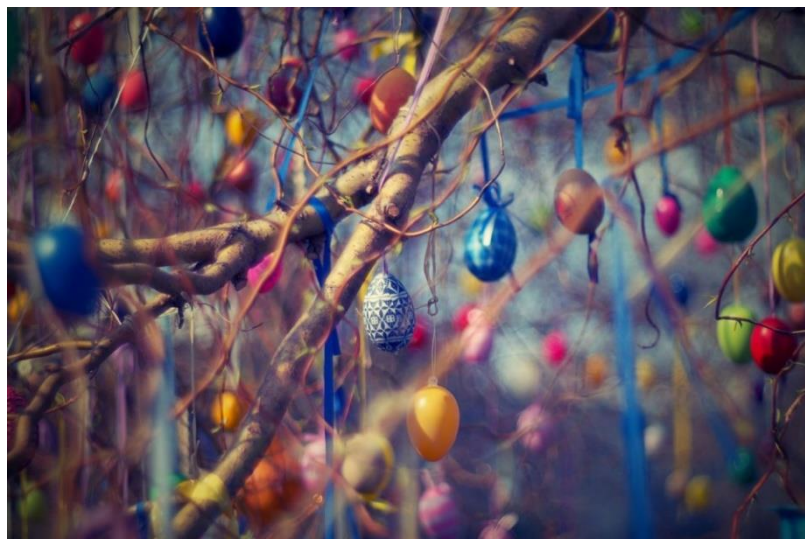
Koleda, koleda proutek z vrby,
mlsný jazýček mě svrbí.

Koleda, koleda holoubek
dejte něco na zoubek.

Velikonoční výzdoba

Nedílnou součástí Velikonoc je také výzdoba. Pojd'te se společně s námi podívat na triky a tipy, čím si svůj dům či byt na Velikonoce vyzdobit.

Nejtradičnějším symbolem Velikonoc jsou samozřejmě vejce, která se mohou použít i při dekorování. Nejjednodušším způsobem, na tuto výzdobu je vyfouknout vejce, obarvit je a pověsit na strom nebo větvičku.

Další, trochu netradiční výzdobou je vytvoření jednoduchých věnců. Věnce můžeme vytvořit ze slaměného nebo polystyrenového základu. Na tento věnec poté pomocí tavné pistole přilepíme různé symboly jara, jako jsou květy, vajíčka, větvičky nebo také plastová kuřátka zajičci atd.

Tento věnec není nijak zvlášť těžký a věci potřebné k jeho vytvoření seženete v jakémkoliv papírnictví.

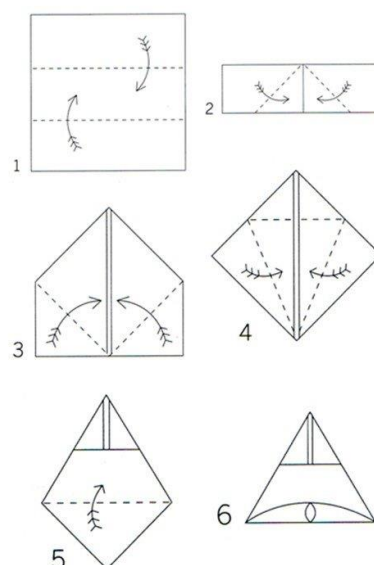
Skvěle si můžete pohrát také se skořápkami od vajíček. Skořápky můžeme použít jako formičky na domácí výrobu svíček. Vosk, který nalijeme do skořápek můžeme jednoduše obarvit a tím vzniknou krásné barevné kombinace.

Dalším využitím skořápek je zasazení různých bylinek. Do skořápek s vlhkým kouskem vaty nebo trochou zeminy zasadíme semínka řeřichy či pažitky. Při pravidelném zalévání nám vyrostou tato krásná dekorace.

Dekorace, kterou bychom mohli využít hlavně při slavnostním obědě je skládání zajíčka z plátěných či papírových ubrousků. Ubrousek složíte pomocí tohoto návodu. Po 5. kroku otočte vzniklý trojúhelníček ocáskem od sebe, uchopte oba vrcholy u základny a spojte je k sobě tak, že jeden zastrčíte do manžetky druhého.

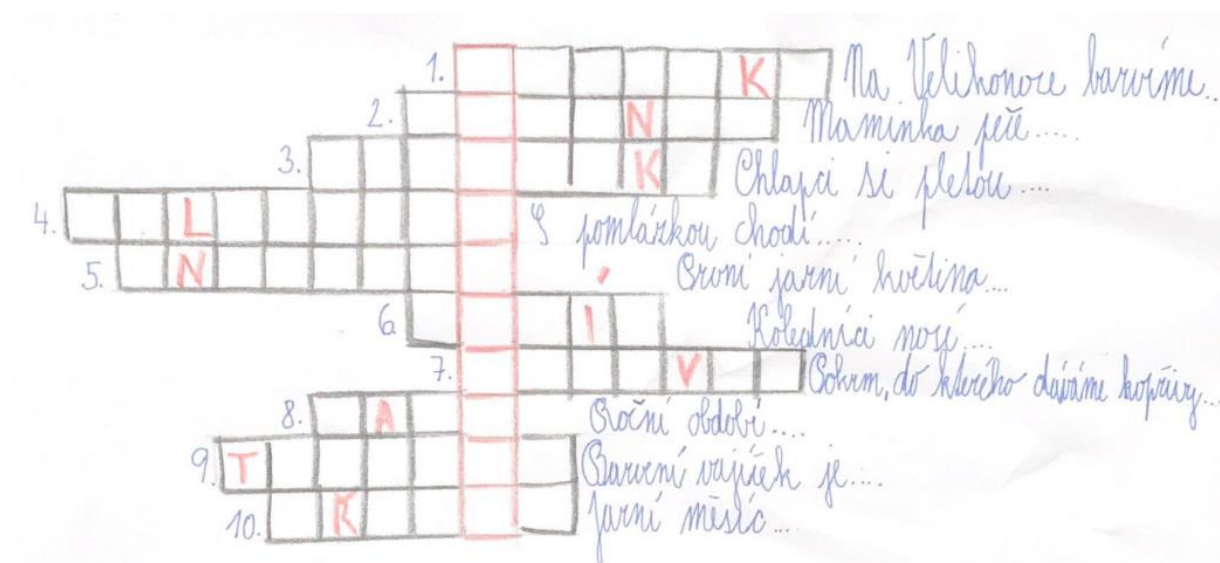
Velikonoční omalovánka

Velikonoční křížovka

V rámci časopisu jsme si pro vás také připravili křížovku ☺

Tajenka:

Recept na velikonočního beránka

Každý z vás určitě zná velikonoční pečivo ve tvaru beránka. Receptů na velikonočního beránka je mnoho a my jsme se rozhodli vám jeden z našich nejoblíbenějších receptů poskytnout ☺

Suroviny:

300 g polohrubé mouky, 7 vajíček, 250 g krupicového cukru, 1 sáček vanilkového cukru, šťávu a nastrouhanou kůru z půlky citronu, 2 rozinky a moučkový cukr na poprášení.

Postup:

Troubu si předehřejeme na 200°C. Formu na beránka si vymažeme změkklým máslem a vysypeme troškou mouky. 2 celá vejce a 5 žloutků smícháme s krupicovým a vanilkovým cukrem, citronovou šťávou, citronovou kůrou a moukou.

V jiné nádobě vyšleháme bílky z 5 vajec do tuhého sněhu a přidáme ho do zbytku těsta,

Těsto vlijeme do formy s obličejem beránka, přiklopíme a dáme péct na cca 35 minut. Beránek má mít po vytažení z trouby krásně zlatavou barvu, o jeho dopečení se můžeme přesvědčit vpichem špejle – když na ní neulpí vlhké drobečky, máme hotovo.

Formu s upečeným beránkem necháme 1-2 hodiny odpočinout v zabalené vlhké utěrce než zcela vychladne. Beránka poté opatrně vyklopíme z formy na talíř a jemně ho posypeme moučkovým cukrem. Rozinky vložte do otvorů na oči a máme hotovo.

Dobrou chuť ☺

Odkazy a zdroje

Obrázky v časopise:

<http://www.baltana.com/holidays/easter-art-best-hd-wallpaper-52476.html>

<http://www.milujivelikonoce.cz/cs/clanky/pomlazka/>

<https://br.depositphotos.com/vector-images/%C3%ADcone-de-ovo-jpeg.html>

<https://cukrfree.cz/velikonocni-beranek/>

<https://cz.pinterest.com/pin/305259680992632319/>

<https://cz.pinterest.com/pin/308426274467867874/>

<https://diy-is-fun.com/holydays/easter/easter-bunny-from-napkins/>

<https://junior.rozhlas.cz/velikonocni-koledy-a-rikadla-8055867>

<https://living.iprima.cz/jak-na-to/velikonocni-svicky-velikonoce-dekorace>

<https://recepty.cuketka.cz/velikonocni-beranek/>

<https://theflyingcouponer.com/tag/eggshell/>

<https://www.coloringbook.org/easter/>

https://www.idnes.cz/hobby/domov/velikonocni-mazanec-bochnik-bochanek-postup-navod-recept.A180329_115524_hobby-domov_bma

<https://www.pinterest.ca/mmmddancer1/love-marie-fischerov%C3%A1-kv%C4%9Bchov%C3%A1/>

<https://www.pinterest.co.uk/pin/119767671327490632/>

<https://www.shutterstock.com/search/easter+bunny+egg>